

میزان استفاده مراجعه کنندگان به مرکز اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از اینترنت و منابع تمام متن

رقیه ارشاد سرابی*

مربی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ایران

دکتر علی میرزازاده

پزشک عمومی و M.P.H، مرکز تحقیقات فیزیولوژی، معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ایران

زمینه و هدف: استفاده از خدمات اطلاع رسانی نوین مانند اینترنت و درصد پوشش آن از شاخص‌های مهم توسعه محسوب می‌گردد. هدف این مطالعه بررسی درصد پوشش و استفاده از خدمات اینترنت و منابع الکترونیکی تمام متن قابل دسترسی از سایت دانشگاه علوم پزشکی و دیدگاه افراد نسبت به خدمات ارائه شده است

روش کار: در یک مطالعه مقطعی و با روش نمونه‌گیری آسان، تعداد ۱۲۰ نفر در طول سه ماه (ترم اول سال تحصیلی ۸۵-۱۳۸۴) از بین افراد مراجعه کننده به مرکز اطلاع رسانی دانشگاه نمونه‌گیری به عمل آمد. داده‌ها توسط پرسشنامه خود ایفا که حاوی چهار بخش شامل داده‌های دموگرافیک، نرم/سخت افزار در دسترس، نگرش و عملکرد افراد در مورد استفاده از اینترنت بود، جمع‌آوری گردید.

یافته‌ها: تعداد ۸۹ پرسشنامه (۷۴ درصد) برگشت داده شد. ۶۴ درصد افراد دارای کامپیوتر شخصی بودند و ۵۳/۵ درصد آنها در منزل از اینترنت استفاده می‌کردند. تنها ۳۵ درصد مردان و ۲۰ درصد زنان دارای اشتراک اینترنت دانشگاه بودند ($P=0/12$). ۹۷ درصد افراد دارای پست الکترونیکی (Email) بودند، اما تنها ۲۱/۳ درصد آنها از Email دانشگاهی استفاده می‌کردند. ۷۳ درصد افراد از منابع الکترونیک تمام متن دانشگاه استفاده می‌کردند و بیشترین استفاده به ترتیب مربوط به Science Direct، Ovid، MD Consult، Blackwell، Image MD بود. دسترسی به اینترنت در منزل بر ارتباط با دیگران جهت فعالیت‌های حرفه‌ای و استفاده بیشتر از Email تأثیر مثبت داشت ($P=0/02$). بیش از ۹۵ درصد افراد نقش اینترنت را در فعالیت‌های حرفه‌ای خود مهم می‌دانستند. سرعت پایین و عدم دسترسی در زمان دلخواه به عنوان مهم‌ترین عوامل در استفاده بهینه از اینترنت در این مرکز بودند.

نتیجه‌گیری: علی‌رغم دیدگاه مثبت افراد نسبت به اینترنت و خدمات آن، هنوز میزان نفوذ اینترنت در منازل جمعیت دانشگاهی مورد بررسی و بهره‌گیری از منابع اشتراک تمام متن دانشگاه بسیار پایین است. اشتراک اینترنت و Email از سرور دانشگاه، تنها یک چهارم گروه هدف را پوشش می‌دهد.

کلید واژه‌ها: اینترنت، پست الکترونیکی، اطلاع رسانی، منابع اطلاعاتی تمام متن پزشکی، کرمان

* نویسنده مسؤول: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، ایران

مقدمه

امروزه استفاده از سیستم‌های نوین اطلاع رسانی به عنوان جزئی ضروری از زندگی انسان قرن ۲۱ در آمده است. در صد پوشش و میزان استفاده از اینترنت و انواع خدمات آن، جزء شاخص‌های مهم توسعه جوامع مطرح شده است، به طوری که دانش به کارگیری و آموختن آن را به همه افراد توصیه می‌کنند. دولت جمهوری اسلامی ایران نیز در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، یکی از اهداف خود را ارتقاء نظام اداری کشور به صورت دولت الکترونیک مطرح کرده است (۱).

اگرچه از زمان ابداع اینترنت مدت ۴۵ سال می‌گذرد (۲)، اما ارائه خدمات نوین اطلاع رسانی برای اولین بار در ایران از سال ۱۹۹۳، از سرویس Email توسط مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضی شروع شد (۱). در حال حاضر، تعداد کاربران اینترنتی در ایران حدود هفت میلیون نفر اعلام شده که بدین ترتیب ایران از این نظر در رتبه ۲۹ جهان جای گرفته است (۳). مرکز اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان مستقر در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از مهرماه ۱۳۷۸ شروع به ارائه سرویس اینترنت نموده و وب سایت دانشگاه در تابستان ۱۳۸۱ با آدرس www.kmu.ac.ir طراحی و بر روی اینترنت قرار گرفته است. این مرکز با ۱۵ ایستگاه کاری به ارائه خدمات به جامعه دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی مشغول می‌باشد. از خدمات این مرکز، امانت CD های پزشکی، پرینت، اسکن، جستجو در ژورنال‌های الکترونیکی از طریق پایگاه‌های خریداری شده مانند Science direct, Ovid, MD, Counsult, ImagesMD, Blackwell, Iranmedex را می‌توان نام برد.

هرساله در حدود ۱/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال برای خرید منابع الکترونیک تمام متن در دانشگاه کرمان، هزینه می‌شود که با توجه به میزان استفاده از این منابع، مقدار متوسط هزینه برای هر مقاله از ۱ تا ۳۰ دلار برآورد می‌شود. با توجه به الگوی خریداری شده، یعنی الگوی اشتراک ثابت، بدیهی است که هرچه میزان استفاده بالاتر باشد، هم ارتقاء سطح علمی استفاده

کنندگان محتمل‌تر خواهد بود و هم از هزینه صرف شده بهینه‌تر استفاده خواهد شد.

دانشگاهیان علوم پزشکی گروه قابل ملاحظه‌ای از استفاده کنندگان اینترنت را تشکیل می‌دهند (۴،۵). این گروه از کاربران، اینترنت را یک منبع مورد اعتماد می‌دانند (۵،۶). آنها اینترنت را برای اهداف شخصی و حرفه‌ای مورد استفاده قرار می‌دهند (۷،۸). پژوهش‌ها نشان می‌دهد کمیت و کیفیت استفاده از اینترنت در این گروه از کاربران با مدت و شدت استفاده از اینترنت و مهارت آنها در استفاده از کامپیوتر مرتبط می‌باشد (۹،۱۰) بیشترین سرویس مورد استفاده در این گروه از کاربران، پست الکترونیک و سرویس وب می‌باشد (۱۲-۱۰) و در وب سایت yahoo و pubmed، پایگاه مدلاین، ژورنال‌های online و پایگاه Cochran بیشترین سایت‌های مورد استفاده را تشکیل می‌دهند (۹،۱۳) در اغلب بررسی‌ها پایین بودن سرعت، کمبود وقت و عدم مهارت کافی در استفاده از کامپیوتر از مهم‌ترین موانع استفاده از اینترنت اعلام گردیده است (۱۶-۱۰،۱۴). پژوهش‌ها همچنین نشان می‌دهد با وجود استفاده گسترده دانشگاهیان از اینترنت، آنها خواهان آموزش بیشتر در استفاده از سرویس‌های مختلف اینترنت مانند جستجو از وب، تلنت، اف‌تی‌پی و استفاده از پایگاه‌های عرضه کننده منابع تخصصی پزشکی می‌باشند (۱۶،۱۲،۱۰).

این مطالعه با هدف تعیین میزان پوشش اینترنت و استفاده از آن در جمعیت دانشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمان طراحی و اجرا شده است. دیدگاه افراد در زمینه نحوه خدمات رسانی و استفاده از منابع تمام متن اشتراک دانشگاه، پرمصرف‌ترین نوع خدمات و موانع اصلی استفاده از این خدمات نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

روش کار

این مطالعه به صورت مقطعی و در نیم‌سال اول سال تحصیلی ۸۵-۸۴ بر روی افراد مراجعه کننده به مرکز اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام گرفت. ابزار

جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای پژوهشگر-ساخته بود که به صورت خود ایفا تکمیل گردید. در طی یک دوره سه ماهه از آبان تا بهمن ۱۳۸۴، به ۱۲۰ نفر از افراد مراجعه کننده پرسشنامه توزیع و ۸۹ پرسشنامه (۷۴ درصد) عودت داده شد. پرسشنامه شامل چهار بخش محتوایی بود. بخش اول مشخصات دموگرافیک افراد، بخش دوم امکانات سخت افزاری و نرم افزاری در دسترس افراد، بخش سوم نوع خدمات مورد استفاده، بیشترین سایت‌های بازدید شده و بیشترین منابع تمام متن مورد مراجعه از منابع اشتراک دانشگاه (Science Direct, Ovid, Blackwell) و بخش چهارم در مورد دیدگاه افراد در مورد استفاده از اینترنت و کیفیت خدمات مرکز اطلاع رسانی و مشکلات مربوط به استفاده ایشان از خدمات این مرکز بود.

محتوای اولیه پرسشنامه با استفاده از بررسی متون انجام شده (مقالات مشابه حاوی پرسشنامه)، تهیه و با استفاده از نظر متخصصین، اعتبار محتوایی آن تأیید گردید. سؤالات سه بخش اول به صورت سؤالات عینی و اکثراً به صورت سؤالات چند گزینه‌ای بودند. سؤالات بخش آخر که مربوط به مشکلات و درجه اهمیت آنها بود، به صورت سؤالات نگرشی و با مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای طراحی شدند. پایایی ثبات درونی این بخش با ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۷۷ مورد تأیید قرار گرفت.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS.V.11.5 استفاده شد. مقایسه میزان استفاده در گروه‌های مختلف با آزمون مجذور کای و سطح معنی‌داری $P < 0/05$ انجام گرفت.

یافته‌ها

از تعداد ۸۹ نفر مورد مطالعه، تعداد ۵۳ نفر (۵۹/۶ درصد) زن بودند. میانگین (انحراف معیار) سنی مردان $31 (\pm 8/39)$ و زنان $28/19 (\pm 7/4)$ سال بود. درجه علمی افراد شامل ۲۰ نفر کارشناسی (۲۳/۳ درصد)، ۲۴ نفر کارشناسی ارشد (۲۷/۹ درصد)، ۳۲ نفر دکترا (۳۷/۲ درصد) و ۱۰ نفر PhD (۱۱/۶ درصد) بودند. آقایان به طور معنی‌داری در مقاطع علمی بالاتری قرار داشتند ($P=0/007$). ۳۲ نفر در رشته‌های

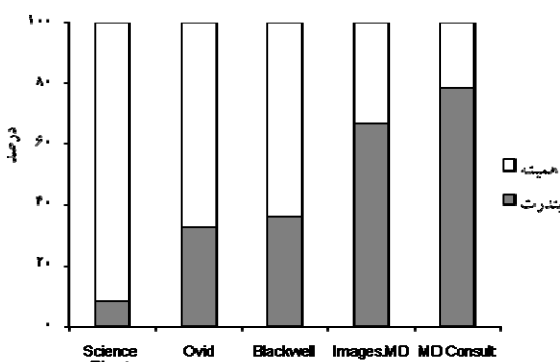
بالینی (۳۹/۵ درصد)، ۳۵ نفر در رشته‌های علوم پایه (۴۳/۲ درصد) و ۱۴ نفر در دیگر رشته‌ها (۱۷/۳ درصد) فعالیت داشتند. اکثریت افراد تحت مطالعه دانشجوی در مقاطع مختلف (۶۰/۲ درصد) و گروه‌های دیگر عبارت بودند از هیأت علمی (۲۱/۶ درصد)، پزشک (۱۱/۴ درصد)، کارمند (۶/۸ درصد).

در زمینه امکانات سخت/نرم افزاری در دسترس و میزان استفاده افراد از آنها، ۶۶/۳ درصد افراد دارای کامپیوتر شخصی در منزل بودند. درصد مالکیت کامپیوتر شخصی بین دو گروه زن و مرد یکسان بود. میزان نفوذ اینترنت در منازل ۵۳/۵ درصد بود. تفاوتی بین میزان دسترسی به اینترنت در دو گروه زن (۵۲/۹ درصد) و مرد (۵۴/۳ درصد) مشاهده نشد ($P=0/9$). تنها ۳۲/۷ درصد زنان و ۳۶/۱ درصد مردان دوره‌های آموزشی اینترنت را گذرانده بودند و اغلب این آموزش‌ها را به طور غیر رسمی از دوستان و همکاران خود فراگرفته بودند (بیش از ۶۵ درصد).

در زمینه میزان استفاده از اینترنت و خدمات Email، تقریباً ۲۷ درصد افراد هر روز، ۳۴/۸ درصد دو تا سه مرتبه در هفته و ۲۳/۶ درصد یکبار در هفته از اینترنت استفاده می‌کردند. ۹۷ درصد دارای Email شخصی بودند. سایت مورد استفاده افراد برای خدمات پست الکترونیک در ۹۸ درصد موارد Yahoo، در ۸۹ درصد موارد Google و تنها در ۲۱/۳ درصد موارد، سایت دانشگاه بود. به طور کلی، موارد استفاده اینترنت بین مردان و زنان یکسان بود. گروه‌های علوم پایه و بالینی تفاوتی در زمینه استفاده از اینترنت نداشتند. دسترسی به اینترنت در منزل بر ارتباط با دیگران جهت فعالیت‌های حرفه‌ای و بر میزان استفاده از Email برای ارسال یا دریافت مقاله تأثیر مثبت داشت (به ترتیب $P=0/026$ و $P=0/003$).

در زمینه موارد کاربرد اینترنت در جامعه مورد مطالعه، مهم‌ترین دلایل استفاده از اینترنت، جستجوی اطلاعات جهت پژوهش (۸۶ درصد) و استفاده از منابع تمام متن (۶۷ درصد)، استفاده از پست الکترونیکی (۴۲ درصد) و آموزش (۲۹ درصد) بود. بیشترین سایت‌های مورد استفاده در بین افراد

در مورد وب سایت دانشگاه و خدمات آن، ۹۱/۴ درصد مردان و کلیه زنان از وجود سایت دانشگاه آگاهی داشتند. تمامی این افراد آدرس سایت را به درستی ذکر کردند. تنها ۳۵/۳ درصد مردان و ۲۰ درصد زنان از سایت دانشگاه اشتراک اینترنت داشتند. بیشترین منابع الکترونیک متن کامل استفاده شده به ترتیب عبارت بودند از Science Direct، Ovid، Images MD، MD Consult Blackwell. درصد استفاده از این منابع در نمودار ۳ ارائه شده است.

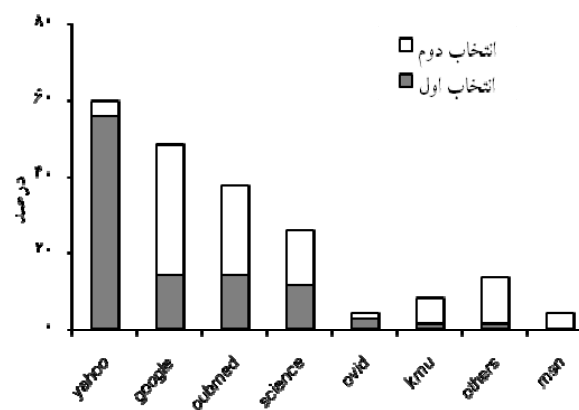
نمودار ۳: درصد فراوانی دفعات استفاده از منابع تمام متن اشتراک دانشگاه

در بررسی دیدگاه افراد درباره خدمات اینترنت، تقریباً ۹۵ درصد افراد نقش اینترنت را در فعالیت حرفه‌ای خود مهم تا بسیار مهم می‌دانستند. در بررسی مهم‌ترین مشکلات از نظر کاربران در استفاده از اینترنت در مرکز، کند بودن سرعت و عدم دسترسی در زمان دلخواه به عنوان مهم‌ترین عوامل و عدم همکاری کارکنان مرکز و عدم اطمینان از امنیت شخصی از بی اهمیت‌ترین عوامل ذکر شد. ۹۷ درصد افراد مایل به شرکت در دوره‌های آموزشی جهت افزایش توانایی خود در زمینه استفاده از اینترنت بودند.

بحث و نتیجه‌گیری

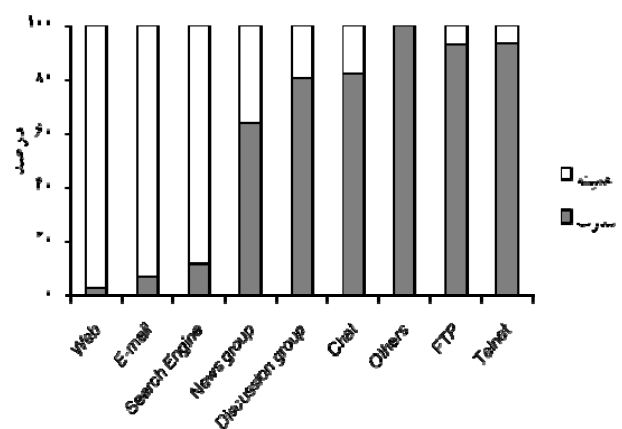
علی‌رغم دیدگاه مثبت افراد نسبت به اینترنت و خدمات آن، هنوز میزان نفوذ اینترنت در منازل جمعیت دانشگاهی مورد

تحت مطالعه به ترتیب Yahoo، Google، Pubmed، Science Direct و KMU بودند. همان‌طور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود، ۵۵/۷ درصد افراد، سایت Yahoo را به عنوان بیشترین سایت مورد استفاده معرفی کرده‌اند و تنها ۳/۹ درصد آنها Yahoo را در مقایسه با سایت‌های دیگر در رتبه دوم استفاده خود قرار داده‌اند. پربیننده‌ترین سایت بعدی، سایت Google بود (نمودار ۱).

نمودار ۱: بیشترین سایت‌های اینترنت مورد استفاده

در بین افراد مورد مطالعه، سرویس‌های وب و Email به ترتیب با ۹۷/۵ درصد و ۹۲/۹ درصد استفاده مستمر (متواتر)، بیشترین میزان استفاده را داشتند درحالی‌که، تلنت و اف‌تی‌پی تنها در ۷ درصد افراد مکرراً مورد استفاده داشت. مرتبه استفاده از این سرویس‌های اینترنت در نمودار ۲ خلاصه شده است.

نمودار ۲: درصد فراوانی دفعات استفاده از سرویس‌ها

داشته است (۹،۱۱،۱۷،۱۸)، واقع شدن مرکز اطلاع رسانی دانشگاه در معاونت پژوهشی و مراجعه افراد مرتبط با پژوهش می‌تواند توجیه کننده این تفاوت باشد. البته از نگاه دیگر، می‌توان گفت که استفاده از Email به صورت یک امر روتین درآمده و افراد آنرا به عنوان یک خدمت اینترنتی مشخص بیان نکرده‌اند، بلکه اغلب کاربران در هنگام استفاده از اینترنت با هدف پژوهش و آموزش، سرویس پست الکترونیکی را نیز هم‌زمان مورد استفاده قرار می‌دهند.

پایین بودن میزان استفاده از اینترنت با هدف کسب اطلاعات جهت آموزش با توجه به این که افراد مورد بررسی دانشگاهی بوده‌اند قابل توجیه نیست. مهم‌ترین فرضیه احتمالاً عدم آگاهی آنان از منابع با ارزش آموزشی و قابلیت‌های مهم اینترنت در افزایش دانش افراد با استفاده از روش‌های نوین فراگیری می‌باشد. پائین بودن استفاده از دو پایگاه Images.MD و MD Consult، دو پایگاه با گرایش آموزشی، نیز می‌تواند گواهی بر این مسئله باشد.

بیش از نیمی از پاسخ دهندگان عنوان نموده بودند که استفاده از اینترنت را از طریق همکاران و دوستان خود آموخته‌اند، که در سایر مطالعات نیز همین نتایج در پاسخ به شیوه یادگیری اینترنت به دست آمده بود (۱۰،۱۸-۲۰) و به همین جهت اغلب کاربران نیاز به یادگیری اینترنت و روش‌های جستجو را از طریق آموزش‌های رسمی و دانشگاهی خواستار بودند.

در این بررسی مانند مطالعات مشابه، اولویت اول انتخاب کاربران جهت استفاده از سرویس وب اینترنت، سایت Yahoo می‌باشد و پس از آن، سایت Google و Pubmed قرار دارد. دلیل این امر را ارائه خدمات مجانی Yahoo و قدمت آن می‌توان دانست. ثبات در ارائه خدمات و قابلیت اطمینان زیاد به سرویس پست الکترونیک Yahoo این سایت را در صدر پربیننده‌ترین سایت‌ها قرار داده است (۹) به نظر می‌رسد، وب‌سایت دانشگاه نیز باید برای جذب مشتریان بیشتر، این روند را در پیش گیرد. به همین دلیل است که اگرچه کلیه

بررسی بسیار پایین است. اشتراک اینترنت و Email از سرور دانشگاه، تنها یک چهارم گروه هدف را پوشش می‌دهد. نتایج نشان داد میزان دسترسی به اینترنت در منزل بر استفاده از اینترنت و پست الکترونیکی و سایر سرویس‌های اینترنت مؤثر است. بیشترین افراد مراجعه کننده به سایت دانشگاه، دانشجو و دلیل عمده مراجعه، استفاده از اینترنت برای تهیه منابع جهت پژوهش می‌باشد. بیشترین استفاده از منابع تمام متن اشتراک دانشگاه، پایگاه Science Direct بود. از دیدگاه مصرف کنندگان، مهم‌ترین مانع برای استفاده بهتر و بیشتر از خدمات مرکز، کند بودن سرعت و عدم دسترسی در زمان دلخواه به خدمات بود.

میزان استفاده از اینترنت با آمار دیگر مراکز دانشگاهی ایران و آسیا تقریباً یکسان بود (۸،۱۰،۱۷)، در حالی که در مقایسه با آمارهای کشورهای توسعه یافته به مقدار ۳۰ تا ۸۰ درصد در سرویس‌های مختلف، کمتر است (۹،۱۲،۱۳). دلایل بسیاری برای عدم استفاده بهینه از خدمات اینترنت و منابع تمام متن در مرکز اطلاع رسانی دانشگاه مطرح است که عمده‌ترین آنها، سرعت کم خطوط در دسترس، نگاه سنتی به روش‌های یادگیری و اطلاع رسانی و عدم وجود سیستم آموزشی مشخص برای ارتقاء آگاهی افراد در زمینه کاربردهای مختلف اینترنت می‌باشند.

مشابه با دیگر مطالعات (۵،۱۰،۱۱)، اگرچه اکثر اساتید و دانشجویان شرکت کننده در پژوهش نقش اینترنت را در فعالیت‌های حرفه‌ای خود مهم یا بسیار مهم دانستند، اما عملکرد ایشان در زمینه استفاده مستمر از این سرویس، ضعیف بود.

مهم‌ترین دلیل استفاده از اینترنت در بین مراجعه کنندگان به مرکز اطلاع رسانی دانشگاه کرمان بدست آوردن اطلاعات از وب جهت پژوهش و دسترسی به مجلات الکترونیکی و پایگاه‌های پزشکی و پس از آن استفاده از سرویس پست الکترونیکی بوده است، در حالی که در بسیاری از مطالعات مشابه، پست الکترونیکی در اولویت استفاده از اینترنت قرار

کاربران اعلام کردند از وجود سایت دانشگاه آگاه می‌باشند، اما فقط اولویت انتخاب اول ۱/۳ درصد و اولویت انتخاب دوم ۶/۶ درصد از استفاده کنندگان مورد مطالعه سایت KMU بوده است. با توجه به این که کلیه منابع اطلاعاتی تمام متن خریداری شده از طریق سایت دانشگاه ارائه و قابل دسترسی می‌باشند، عدم مراجعه به این سایت به منزله عدم استفاده از پایگاه‌های ارائه کننده منابع تمام متن مانند Ovid و Black well است. مشابه با سایر پژوهش‌ها، سایت PubMed مقبولیت خوبی در بین اساتید و دانشجویان رشته های مرتبط با علوم پزشکی داشته است. مهم‌ترین مشکلات مطرح شده از طرف کاربران در استفاده از اینترنت در این مطالعه سرعت پائین اینترنت عنوان شده است. در بررسی‌هایی که در ایران و بعضی کشورها با شرایط مشابه انجام شده نیز پائین بودن سرعت مهم‌ترین مانع ذکر شده است (۵،۱۲).

مرتفع کردن این مشکل بیشتر جنبه مالی داشته که با فراهم نمودن نرم افزار و سخت افزار مورد نیاز در دانشگاه قابل حل می‌باشد. در اغلب مطالعات نداشتن مهارت کافی و نیاز به آموزش همراه با کمبود وقت به عنوان مهم‌ترین یا یکی از سه مانع مهم در استفاده از اینترنت عنوان شده است (۱۹،۲۰). محدودیت اصلی این مطالعه، انتخاب افرادی است که به مرکز اطلاع رسانی دانشگاه مراجعه کرده اند. بدیهی است که احتمالاً این افراد نسبت به اینترنت و منابع اطلاعاتی آگاهی بیشتری داشته باشند و لذا ممکن است مقدار استفاده از منابع

در این گروه بیشتر از دیگر اساتید، دانشجویان و افرادی باشند که به هر دلیلی ممکن است به این مرکز مراجعه نکرده باشند. بررسی دلایل عدم مراجعه آن افراد نیز بسیار با اهمیت خواهد بود. اگرچه میزان عدم پاسخ‌دهی در حد قابل قبول است، اما امکان پایین‌تر بودن میزان استفاده از خدمات اینترنت و منابع در کسانی که پرسشنامه را عودت نداده‌اند، بیشتر است.

راهکارهای پیشنهادی برای افزایش استفاده از اینترنت و منابع خریداری شده می‌تواند شامل افزایش ساعت کار مرکز اطلاع رسانی (شیفت بعد از ظهر)، برگزاری کلاس‌های آموزشی آشنایی و استفاده از منابع تمام متن خریداری شده و ارتقاء سخت افزاری شبکه با هدف افزایش سرعت دسترسی به سرویس‌های اینترنت و افزایش سطح پوشش جامعه دانشگاهی در زمینه اشتراک اینترنت و Email دانشگاه باشد.

به طور خلاصه باید گفت که علی‌رغم تمایل افراد برای بهره‌گیری از خدمات اینترنت، درصد پوشش این خدمات در منزل در جامعه دانشگاهی علوم پزشکی کرمان پایین است. آگاه نمودن اعضا از خدمات مرکز اطلاع رسانی وب سایت دانشگاه و توسعه خدمات مشترکین مخصوصاً برای دانشجویان و کارمندان می‌تواند ضریب استفاده از منابع تمام متن اشتراک دانشگاه را بهبود بخشد. آموزش مستمر و هدفمند در این زمینه بسیار مؤثر خواهد بود.

منابع

1. Rahimi B. Cyberdissent: the internet in revolutionary Iran. MERIA 2003; 7(3):101-15.
2. Lowe HJ, Lomax EC, Polonkey SE. The world wide web: a review of an emerging internet-based technology for the distribution of biomedical information. J Am Med Inform Assoc 1996; 3(1):1-14.
3. A Report on the Status of the Internet in Iran. Available from: URL: http://www.genderit.org/upload/ad6d215b74e2a8613f0cf5416c9f3865/A_Report_on_Internet_Access_in_Iran_2_.pdf
4. Lazinger SS, Bar-Ilan J, Peritz BC. Internet use by faculty members in various disciplines: A comparative case study. JASIS 1997; 48(6): 508-18.

5. Salković-Petrisić M, Mrzljak A, Lacković Z. Usage of the Internet pharmacology resources among European pharmacologists: a preliminary investigation. *Fundam Clin Pharmacol* 2001; 15(1): 55-60.
6. Eitel DR, Yankowitz J, Ely JW. Use of Internet technology by obstetricians and family physicians. *JAMA* 1998; 280(15):1306-7.
7. Schleyer TK, Spallek H, Torres-Urquidy MH. A profile of current internet users in dentistry. *J Am Dent Assoc* 1998; 129(12): 1748-53.
۸. محقق‌زاده محمدصادق، عبدالهی مرضیه. بررسی نظرات و نحوه استفاده مشترکین عضو مرکز اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز از امکانات مرکز و تأثیر آن بر کارهای پژوهشی این اعضا. *علوم اطلاع‌رسانی* ۱۳۸۱؛ دوره هجدهم، شماره اول و دوم: ۱-۱۰.
9. Bao XM, Challenges and opportunities: a report of the 1998 library survey of internet users at Seton Hall University. *College & Research Libraries* 1998; 59(6):535-43.
10. Ur Rehman S, Ramzy V. Internet use by health professionals at the Health Sciences Centre of Kuwait University. *Online Information Review* 2004; 28(1):53-60.
11. Koch H, Dabernig J, Allert S, Puchinger M, Scharnagl E. Plastic surgeons and the internet: results of a worldwide survey. *Ann Plast Surg* 2002; 49(5): 466-9; discussion 470-1.
12. Obst O. Use of internet resources by German medical professionals. *Bull Med Libr Assoc* 1998; 86(4): 528-33.
13. Koller M, Grütter R, Peltenburg M, Fischer JE, Steurer J. Use of the Internet by medical doctors in Switzerland. *Swiss Med Wkly* 2001; 131(17-18): 251-4.
14. Badu EE, Markwei ED. Internet awareness and use in the University of Ghana. *Information Development* 2005; 21(4):260-8.
15. Flores-Mir C, Palmer NG, Northcott HC, Huston C, Major PW. Computer and internet usage by Canadian dentists. *J Can Dent Assoc* 2006; 72(2): 145.
16. Walmsley AD, White DA, Eynon R, Somerfield L. The use of the internet within a dental school. *Eur J Dent Educ* 2003; 7(1): 27-33.
17. Pakravan K. Use of internet and e-mail by physicians in Iran. Available from: URL:http://72.14.205.104/search?q=cache:ky_xHzWvCcMJ:www.emro.who.int/HIS/vhsl/conferences/Presentations/Wednesday/11-%2520Dr%2520Kia%2520Pakravan-use%2520of%2520internet.ppt+Use+of+internet+and+e-mail+by+physicians+in+Iran&hl=en&ct=clnk&cd=1
18. Applebee AC, Clayton Peter, Pascoe C. Australian academic use of the Internet. *Internet Research* 1997; 7(2):85-94.
19. Doney L, Barlow H, West J. Use of libraries and electronic information resources by primary care staff: outcomes from a survey. *Health Info Libr J* 2005; 22(3):182-8.
20. Uddin MN. Internet use by university academics: a bipartite study of information and communication needs. *Online Information Review* 2003; 27(4):225-37.

The Rate of Using Internet and Full-text Databases by Academic Members referring to the IT Centre of Kerman University of Medical Sciences

Roghaieh Ershad Sarabi, M.Sc.*

Instructor, Medical Education Development Center, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran

Ali Mirzazadeh, M.D., M.P.H.

General Practitioner, Physiology Research Centre, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran

Background & Objective: The rate of using new information services such as Internet is an important criterion for the assessment of development. This study was designed to determine the rate of using internet and biomedical databases by academic staffs of Kerman Medical University (KMU), and their attitude towards the available services.

Methods: In this cross-sectional study, 120 individuals referring to the KMU Information Center during a period of three months (the first semester of 2006) were selected by convenience sampling and examined by a self-reported questionnaire consisted of 4 sections related to the demographic features, subjects' opinions about the availability of soft/hardware and subjects' attitude and practice in regard to using Internet.

Results: The response rate was 74%. About 64% of the subjects had personal computers at home of whom only 53.5% had internet connection. Only 35% of male respondents and 20% of female respondents had access to KMU Internet connection ($P=0.12$). Among 97% of subjects who had active e-mail addresses, only 21.3% used KMU e-mail service. About 73% of the subjects were using the subscribed full-text databases of KMU. Science direct, Ovid, Blackwell, Image MD and MD Consult were respectively the most used sources. According to the subjects, Internet connection at home had a significant positive effect on their professional communications and use of e-mail services ($P<0.03$). More than 95% of the subjects accepted the important role of Internet on improving their professional activities. According to the respondents, the main obstacles for optimal use of Internet in this center were slow-speed Internet and lack of access to the center at their favored times.

Conclusion: In spite of positive attitude toward Internet advantages, the rate of using Internet (especially at homes) and Full-texts databases is low among KMU academic members and these facilities are available only for one fourth of the target population of KMU staffs and students.

Key words: Internet, e-mail, Information delivery, Full-text resources, Kerman

*Correspondence: office of Medical Education Development Center, Kerman university of medical sciences, kerman, Iran

• Tel: 0341-2113024

• Fax: 0341-2113005

• Email: r_ershad@kmu.ac.ir